

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Cob/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118401340
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Kúšová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:6118401340.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kúšovej a členiek senátu JUDr. Tatiány Pastierikovej a JUDr. Dany Šiffalovičovej, v právnej veci žalobcu: NASA SLOVAKIA, s.r.o., V. Spanyola 1729/23, 010 01 Žilina, IČO: 36 405 850, zast. TOMANÍČEK & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Sládkovičova 6, 010 01 Žilina, IČO: 47 239 000, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zast.: JUDr. Felix Neupauer, advokát, Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, o zaplatenie 175,33 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/72/2019-82 zo dňa 14.09.2020, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/72/2019-82 zo dňa 14.09.2020 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol v plnom rozsahu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

V odôvodnení svojho rozhodnutia konajúci súd uviedol, že žalobou postúpenou Okresnému súdu Bratislava I dňa 21.05.2019 sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia 175,33 eur s príslušenstvom z titulu neuhradenia škody z poistnej udalosti.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na 14.09.2020. Právny zástupca žalobcu neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami, keď ako dôvod neprítomnosti uviedol „posilnenie ochrany pred šírením ochorenia COVID-19“ a poukázal na nízku hodnotu sporu a nárast nerentabilných trov konania.

Žalovaný navrhol rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie v súlade s ust. § 273 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) z dôvodu, že právny zástupca žalobcu neuviedol žiadne závažné prekážky, ktoré by mu bránili dostaviť sa na nariadené pojednávanie.

Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca, resp. jeho právny zástupca, mal doručenie predvolania na označený deň pojednávania včas a riadne vykázané a bol riadne poučený o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Preto boli kumulatívne splnené podmienky na vydanie rozsudku v zmysle ust. § 278 CSP.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý napadol všetky výroky predmetného rozsudku z dôvodu podľa § 356 písm. b) CSP, „že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia“.

Odvolateľ uviedol, že podmienky na vydanie napádaného rozsudku nie sú len tie doslovne vymenované v § 278 CSP. V zmysle čl. 3 CSP je súd povinný skúmať, či vyhlásením napádaného rozsudku neodôvodnene neporuší niektoré z práv žalobcu a zároveň preskúmať, či rozsudok pre zmeškanie splní účel, na ktorý je tento prostriedok určený. Inými slovami obligatórne skúma formálne i materiálne podmienky. Zúčastniť sa pojednávania je pritom ústavným právom, nie povinnosťou sporovej strany.

Výslovne to zakotvuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a rovnako to vyplýva z čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok pre zmeškanie podľa §§ 273 - 281 CSP slúži na ochranu pred zneužitím tohto práva napr. tak, že strana trvá na prejednaní veci v jej neprítomnosti, ale na pojednávanie sa bez riadnych dôvodov nedostaví. Vtedy by mal napádaný rozsudok zmysel a opodstatnenie, pretože ním súd potrestá zjavné zneužívanie procesného práva v zmysle čl. 5 a čl. 17 CSP.

Žalobca ďalej zdôraznil, že hoci sa pojednávania nezúčastnil, súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti a dal tak jednoznačne najavo, že má záujem na riadnom postupe a rozhodnutí, čo súd evidoval. Uvedené vyplýva z odôvodnenia napádaného rozsudku. Súdny spis obsahuje všetky dôkazy a skutkové vyjadrenia, ktoré žalobca zamýšľal. Žalovaný sa vo veci vyjadril len odporom, na ktorý žalobca reagoval súhlasom s pokračovaním v konaní zo dňa 09.05.2019. V písomnej etape konania bola aktivita žalobcu maximálna, a preto má súd k dispozícii všetky listiny potrebné na prejednanie a rozhodnutie riadnym (meritórnym), nie osobitným postupom, a to bez ohľadu na žalobcovu prítomnosť.

Žalobca poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 233/2019 zo dňa 04.06.2019, v ktorom ústavný súd vyjadril názor, podľa ktorého treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa zákonných ustanovení CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti týchto ustanovení, by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces.

Odvolateľ ďalej poukázal na svoje ospravedlnenie. Pokiaľ aj nie priamo na jeho snahu obmedziť dobu vystavenia sa pandemickému ochoreniu na nevyhnutne nutný čas, potom minimálne z dôvodu hospodárnosti súdneho konania, keď žalovaná istina je 175,33 eur a prítomnosť advokátskej kancelárie ako zástupcu žalobcu by vyšla na sumu 310,614 eur. Vecné náklady by tak prevýšili hodnotu sporu, čo by nebolo účelné a hospodárne.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby Krajský súd v Bratislave uznesením rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 26Cb/72/2019 zo dňa 14.09.2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací podľa § 34 CSP, prejednal vec podľa § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/72/2019-82 zo dňa 14.09.2020 je dôvodné.

5. Podľa čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

6. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

7. Podľa § 278 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak

a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

8. Podľa § 356 písm. b) CSP, odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

10. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

11. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity sporových strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“ a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany.

12. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie mal odvolací súd preukázané, že konanie začalo návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní vedenom na Okresnom súde v Banskej Bystrici. Po vydaní platobného rozkazu a podanom odpore zo strany žalovaného, žalobca navrhol v predmetnom konaní pokračovať a zároveň sa vyjadril k podanému odporu, pričom poukázal na rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 25Csp/56/2016, ktorý bol vydaný v analogickej veci.

Vec bola následne postúpená Okresnému súdu Bratislava I, ktorému bolo dňa 13.02.2020 doručené ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní zo strany žalobcu, ktorý uviedol, že nevyužíva svoje právo účasti na pojednávaní a súhlasí s prejednaním a rozhodnutím veci samej v jeho neprítomnosti za účelom hospodárnosti a efektívnosti procesu a pri zachovaní zásady koncentrácie konania.

Žalobca súčasne predložil súdu krátku vyjadrenie k veci a doložil rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 15Csp/26/2019.

Okresný súd Bratislava I pojednávanie opakovane zrušil z dôvodu ochrany verejného zdravia a zamedzenia šírenia ochorenia vírusovej respiračnej infekcie COVID-19 v zmysle opatrenia predsedu súdu č. 5/2020 čl. II.

13. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/72/2019-82 zo dňa 14.09.2020, ktorým súd žalobu žalobcu zamietol v plnom rozsahu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s poukazom na ust. § 278 CSP s odôvodnením, že žalovaný nenavrhol odročiť pojednávanie, pričom žalobca, resp. jeho právny zástupca, mal doručené predvolanie na označený deň pojednávania včas a riadne vykázané a bol riadne poučený o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, ktorého vydanie v prejednávanej veci navrhol žalovaný.

14. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou odvolateľa - žalobcu, že rozsudok pre zmeškanie predstavuje možnú formu procesnej sankcie za pasivitu procesných strán v sporovom konaní a hrozba jej použitia je prostriedkom vynútenia procesnej aktivity strán sporu. Pri posudzovaní dôvodov ospravedlnenia, by však súd nemal vychádzať len z čisto formálneho znenia zákona, ale mal by, v súlade so zásadou procesnej ekonomie, prihliadať i na to, či žalobca v rámci svojho včasného ospravedlnenia požiadal o konanie v jeho neprítomnosti, napr. z dôvodu, že svoju účasť na pojednávaní nepovažoval za nevyhnutnú a súd mu v súlade s ust. § 183 ods. 4 CSP neoznámil, že jeho účasť je nevyhnutná v záujme prejednaní veci. Je potrebné zdôrazniť, že konajúci súd ani v predmetnom rozhodnutí neargumentuje tým, že neprítomnosť žalobcu by bránila súdu v meritórnom prejednávaní veci.

Účasť na pojednávaní je nevyhnutné chápať ako právo strany a nie ako jej povinnosť a súd si uvedenú účasť môže vynucovať len v tom prípade, ak procesná pasivita strany bráni vo veci konať a rozhodnúť. Bez splnenia uvedenej základnej podmienky, a to existencie procesnej pasivity strany, súd rozhodnúť kontumačným rozsudkom nemôže a opačný výklad by predstavoval čisto formalistický výklad.

Uvedené je súladné so záverom uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 233/2019 zo 04.06.2019.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, považuje za potrebné zdôrazniť, že účasť na pojednávaní je právom strany, nie jej povinnosťou. Postup zvolený súdom prvej inštancie však v konečnom dôsledku vedie k záveru o obligatórnosti účasti strany na pojednávaní. V zmysle výkladu ust. § 278 CSP, upravujúceho rozsudok pre zmeškanie žalobcu, aplikovaného súdom prvej inštancie, neúčasť na pojednávaní anuluje všetku predchádzajúcu procesnú aktivitu žalobcu. Žalobcu v prípade nevyužitia vlastného procesného práva (teda nie nesplnenia povinnosti uloženej či už zákonom alebo konajúcim súdom) stíha absolútna strata sporu. Následkom neúčasti na pojednávaní nielenže spor pred súdom prvej inštancie v plnej miere prehrá, ale prichádza i o právo na riadny opravný

prostriedok, keďže proti rozsudku pre zmeškanie je odvolanie prípustné len z toho dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie.

16. Ak je strana sporu presvedčená, že všetky relevantné prostriedky a argumenty (prostriedky procesného útoku, či obrany) už v spore uplatnila, jej „nútenie“ k prítomnosti na pojednávaní pod hrozbou (v podstate definitívneho) plného neúspechu v spore hraničí s nerešpektovaním princípu konania súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán.

17. Krajský súd v Bratislave preto odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/72/2019-82 zo dňa 14.09.2020 v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v zmysle ust. § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom súd opätovne prejedná vec v intenciách vyššie uvedeného. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie zároveň rozhodne v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP aj o náhrade trov odvolacieho konania.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).